

Kohanimenõukogu koosolek
PROTOKOLL nr 111

Tallinn

28.04.2021

nr 14-4/15-1

Lähtudes kohanimenõukogu põhimääruse § 6 lõikest 5, kujundas kohanimenõukogu oma seisukoha päevakorras oleva teema kohta e-posti vahendusel 24. aprill kuni 28. aprill 2021. a

Juhatas: Väino Tõemets

Protokollis: Timo Torm

Võtsid osa: Peeter Päll, Raivo Aunap, Taavi Pae, Pikne Kama, Marja Kallasmaa, Mall Leht, Evar Saar, Liisi Lumiste, Uudo Timm, Ilmar Tomusk, Hendrick Rang, Olev Veskimäe, Martin Kulp, Mart Uusjärv

PÄEVAKORD:

1. Kabelisauna tee nimest

1) Kabelisauna tee nimest

Timo Torm annab teada, et Harku vallavalitsus soovib kohanimenõukogu arvamust Kabelisauna tee nime osas. Ta edastab kohanimenõukogu liikmetele Harku vallavalitsuse pöördumise:

„Harku vallas Tiskre külas asub Kabelisauna tee, mis on määratud Harku Vallavalitsuse 13. novembri 2007 määrusega nr 32 ning Tiskre külas Apametsa Va kvartali detailplaneeringu alusel. Antud piirkonnas ei ole hoonete ehitus alustatud.

Seal, kus asub Kabelisauna tee liikluspind, oli enne detailplaneeringu realiseerimist Kabelisaun-I kinnistu. Samuti on Maa-ameti ajalooliste kaartide kaardirakendusest näha, et Kabelisauna tee vahetusläheduses on asunud ajalooliselt Kabelisauna talukoht. Sellest tulenevalt võib öelda, et Kabelisauna tee kohanimi on määratud ajaloolisest taustast.

Harku Vallavalitsusele on Kabelisauna teelt ligipääsu saavate elamumaade omanikud (arendajad) saatnud avalduse, kus soovivad antud kohanime muuta. Avalduses toovad nad välja, et tegemist on kokkusobimatu sõnaühendiga („kabel“ ja „saun“), mille liitmisel moodustub tähendust mitteomav ja veidra kombinatsiooni moodustav sõnaühend. Sõna „kabel“ selgitatakse Õigekeelsus sõnaraamatus järgmiselt: Haua+kabel. Kabeli+aed surnuaed, kalmistu, kabeli+püha surnuaiapüha. Eesti Keele Instituudi emotsioonidetektori kohaselt on tegemist negatiivse tähendusega sõnaga. Kokkuvõttes seostub „kabelisauna“ sõna surnuaia ja surmaga ja tekitab negatiivseid emotsioone.

Kohanimeseaduse § 7 lõige 2 ütleb, et ametlikku kohanime võib muuta, kui tegelikus kasutuses eelistatakse mitteametlikku kohanime, soovitakse taastada ajalooline eestipärane kohanimi või nimeobjekti või planeeringu muutmise tõttu on kasutusel olev kohanimi eksitav või kui kasutusel olev kohanimi ja nimeobjekti ruumikuju ei taga üheselt mõistetavust. Praeguses olukorras ei ole ükski eelnimetatud tingimustest täidetud.

Lähtuvalt eelnevast, soovime kohanimenõukogult nõu, kas praeguses olukorras on kohanime muutmine põhjendatud.“

Timo Torm palub kohanimenõukogu liikmete arvamusi Kabelisauna tee nime osas.

Mall Leht toob välja, et Kabelisauna talukoha endine asukoht on kõnealusel liikluspinnast umbes 1.5 kilomeetrit edela suunas ning Kabelisauna tee liikluspinna asukohas asus kunagi Kabelisauna talu lahustükk. Ta lisab, et tema arvamuse kohaselt väärrib Kabelisauna nimi säilitamist selle algses asukohas.

Pikne Kama toob välja, et tema toetab Kabelisauna tee nime säilitamist, sest talu asukohas kannavad kinnistud teisi nimetusi.

Evar Saar selgitab, et kabel ja saun sobivad kokku ning selgitab, et saun on seda tüüpi nimedes olnud algselt liigisõna - saun ehk popsikoht ehk täistalust väiksem majapidamine. Nagu vanalt katastrikaardilt näha, on olnud kõrvuti Kabelisaun ja Surnumäe saun. Loomulikult on selline Eestis unikaalne teenimi ka elaniku jaoks kordades väärtuslikum kui igas alevikus korduv Sinilille tee, Karikakra tee jms. Ta lisab, et selles kohas, kus on Kabelisauna tee, on seos algse saunakohaga mõnevõrra nõrgem, sest siin on olnud Kabelisauna nr 25 lahustükk. Talukoha maa, mis asus talust endast kaugel. Aga millalgi 1930-1950 vahel on sellele tükile maja ehitatud ja see uus talu kannab ka kaartidel nime Kabelisauna või Kabeli. Võiks öelda, et Kabelisauna talu asutati ümber esialgselt asukohast krundile. Nähtavasti on see maatükk kandnud ka katastris ajaloolist nime veel hiljutigi. Seejärel on osa maast jagatud elamukruntideks Kabelisauna tee nime all, talukoht ise ja üks suurem allesjäänud tükk on saanud aga täiesti ebaõnnestunud aadressinime tänavavõrgu järgi: Nõmme põik 2 ja Nõmme põik 4. Seal oleks muidugi lausa kohustuslik lahendus, et rööpaadress Kabelisauna oleks tulnud säilitada või tuleks taastada. Talu enda eest ei käi läbi Nõmme põik vaid Liiva tee. Evar Saar lisab, et Kabelisauna teed tuleks pikendada Kabelisauna talu endise asukohani.

Raivo Aunap, Marja Kallasmaa ning Väino Tõemets toetavad eelkõnelejate arvamust, et Kabelisauna tee nimi väärrib säilitamist.

Timo Torm toob välja, et Kabelisauna tee pikendamine nõuaks ka piirkonnas asuva Liiva tee ruumikuju muutmist ning osadele lõikudele uute nimede määramist kohaliku omavalitsuse poolt.

Mall Leht toob välja, et selles osas on Maa-amet kohaliku omavalitsusega suhelnud ning lisab, et Liiva tee ruumikuju muutmist toob kohalikule omavalitsusele kaasa

ebaproportsionaalse halduskoormuse. Ta lisab, et Liiva tee ruumikuju sisaldab küll ebatavalisi haake, moodustades väntvõllilaadse ruumikujuga liikluspinna, kuid kehtiv õigusnorm sellistele haakidele piiranguid ei sea.

Uudo Timm toetab Kabelisauna tee nime säilitamist, kuid lisab, et kohalikule omavalitsusele võiks anda soovitusel piirkonda kujundatav teedevõrk hoolikalt läbi mõelda, et tulevikus ei tekiks ebatavaliste haakidega liikluspindu.

Mall Leht selgitab, et selles osas on Maa-amet kohalike omavalitsustega pidevas suhtluses, ta lisab, et kohalike omavalitsuste poolt on aadressiandmete käsiraamat soojalt vastu võetud ning ka Maa-ameti poolt täiendatakse käsiraamatut pidevalt. Mall Leht selgitab lisaks, et olemasolevate liikluspindade nimede ja ruumikujude nõuded peavad tuginema õigusaktidele. Ta lisab, et tänastes õigusaktides ei ole nõo väntvõllilaadset ruumikujud keelatud. Mall Leht palub kohanimenõukogu liikmetelt ettepanekuid, kuidas kehtivaid õigusakte muuta.

Timo Torm toob välja, et selle arutelu, kas kehtivad õigusaktid vajavad muutmist, võiksid jääda mõne tulevase koosoleku jaoks.

Kuna kohanimenõukogu liikmed leiavad, et Kabelisauna tee nime muutmine ei ole põhjendatud ning nimi väärrib säilitamist, siis selgitab Timo Torm kohanimenõukogu liikmetele, et hetkel on võimalused Kabelisauna tee nime säilitamiseks järgmised:

- a) Kabelisauna tee säilitamine selle praeguses asukohas;
- b) Kabelisauna tee säilitamine selle praeguses asukohas ning Kabelisauna tee pikendamine Kabelisauna talukohani;
- c) Kabelisauna tee säilitamine selle praeguses asukohas ning paralleelaadresside, või loodusnime kehtestamine Kabelisauna talukoha algses asukohas (Nõmme põik 2 maaüksusel);

Ta palub kohanimenõukogu liikmete arvamusi, millisel moel oleks otstarbekas Kabelisauna tee nime säilitada. Ta selgitab, et tema eelistab varianti c.

Evar Saar toob välja, et ka tema pooldab varinati c, mille puhul säilitatakse Kabelisauna tee nimi selle praeguses asukohas, lisaks toob ta välja, et aadressile Nõmme põik 2 võiks määrata paralleelaadressi Kabelisauna. Ta lisab, et paralleelaadressi määramise kasuks räägib tõsiasi, et ka mõnel teisel piirkonnas asuvale talukohale on paralleelaadress määratud.

Kohanimenõukogu liikmed nõustuvad Evar Saare ja Timo Tormi ettepanekutega.

OTSUSTATI:

- 1. Kohanimenõukogu leiab, et praeguses olukorras ei ole Kabelisauna tee nime muutmine põhjendatud ning Kabelisauna tee nimi väärrib säilitamist.**
- 2. Teha Harku vallavalitsusele ettepanek aadressile Nõmme põik 2 paralleelaadressi Kabelisauna määramiseks.**

(allkirjastatud digitaalselt)
Väino Tõemets
Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Timo Torm
Protokollija